

ON KIXOTEK INOANEZ: ELEIZEAGAZ TOPAU GOZAK!

Eleiz-gizonak eta euskerea

Bakoitzari berea. ukatu ezinekoea da Eleizak eta eleiz-gizon askok. menderik mende, kultura gorde, zabaldu eta geitzearen aide egindako lana.

Euskal Errira mugatu ezkeror, aspaldi batetik, eleiz gizonak izan dira euskera eta euskaltasuna ikertu eta bultzatu dabenak.

Milla adibide jarri geinkez: Azkue. Lekuona. Barandiaran... ildako gitxi batzuk baino ez aipatzearren.

Ez dot esan gura eleiz gizonak izan zirenik bakarrak, baina kultura-Qizonen artean multzo aundi bat osotuko leukela argi dago. batez ere erri-jakituria eta berezeki, euskera ikertu, landu eta bultzatu lanetan.

Txarto eskertuak

Euskeraren mundura etorritz. ezin izango genduke gure izkuntzaren istoria idatzi. Eleiza eta bere gizonen lan aundia aipatu hank.

Kontutan eukitekoa eta eskertzekoa da erri onen aide egindako lanak. askotan txarto eskertuak, beste askotan gaizki ordainduak eta sarritan zigortuak. batzutan agente politikoaren aldetik eta beste batzuetan Eleizako agintaritzaren aldetik.

Jakina euskeraren aide lan egiteak, batzuren begietatik ikusi ezkeror. beste esanai bat eukan.

Batuaren arazoa

Orregaitik Eleiza. euskeraren norabidearen erreferentzia izan da askotan. naiz eta ainhat izan diran abade euskaltzale orreen lima gaitsetsi gura izan dabenak.

Adibidez, euskalkien arazoa. edo obeto esanda. batuaren arazoa, pil-pilean asi zanean, euskalkien aldekoak lau abade agure zar baino ez zirenen ideia nongura zabaltzen eben batuzaleak. Gaur egun ere, ainbat batuzale dira ez dabenak onartzen kritika-rik txikiena ere. "batua" dalako on betirako eginiko gauza bat balitz bezela.

Orreentzat, oraindino euskalkien, eta gure kasuan bizkaiera-ren arloa, lau abade agure zarren arazoa da.

Baina orretan ere badago zer esanik.

Zarrak eta gazteak

Ni neu, eta ez euki arren nire burua zuritu bearrik. ez pekatu-rik damutzeko (beintzat arlo onetan), ez naz ez abadea, ez zarra, ez agurea, eta iruretatik hat ere ez naz sentitzen bizkaieraz idatzi arren.

Ori gitxi bada, badira gaur egun "erlijio" modernoan "abade" barn asko, ogei urtetako agure zar pilo itzela.

Badirudi gazte ez dana ez dala baliogarria.

Jakin egizu gaztezale, adinari buruz. gaztaroa denporeaz igaro egiten dala, baina zaartzarora, osteraz, il artekoa dala.

Beraz, eta geiago naastatu gura bank, adina eta bizitza-aroen arazoa, norberarengan dagoela uste dot, eta ez daukazuzan urtee-tan.

Batuzaleak eta batasun-zaleak

Ikusiko zenduaneez irakurle. batuzaleetaz ari naz. eta ez bata-sunzaleetaz.

Leenengoak oraindik euren itsukerian jarduten daben artean, besteak ispiluaren aurrean jan-i, ber^g aurpegia begiratu eta euske-rari bide barriak zabaltzen aalegintzen dira.

Gaurko mundua aurrera doa, eta oker dabil euskera ere mun-du orretara moldatu bearrik ez daukala pentsatzen dauana, edo aintzinako gauza batzuk berg aintzinakotasunagaitik baztertu egin bear direla dinoana, naiz eta egindako "gauza" oraintsukoa izan.

Ez daigun aaztu "batu" orrek ogeitabost urte baino gitxiago daukazala: euskerak askoz geiago daukaz eta mendeetan zear "batuzale" askoren erasoak jasan dauz.

: a

Euskerea Eleizetan

Asierako aria artuaz, astean Eleizari buruz nenbilen, aspaldio-tan. ez dakit zer arrazoigaitik. baina bai Eleiza erritar guztiei urbiltzeko atxakiaz, meza euskaldunak urritu egin dira, edo kasu-rik onenean elebidun biurtu.

Euskeraren erabilera, neurri baten igon egin bada, zergaitik gure meza euskaldunak gitxitu? Zoritzarrez elebidun egitekotan, euskerazko mezak egiten dira. ez erderazkoak. Erderazko meza baten "Gure Aita" euskeraz sartu ezkeror. betikoen berealako kex-kak entzun eta ainbat kasutan kontutan eukiten dira.

Alderantziz danean, gorago aipatu dodan kasuan bezelaxe, mezak izkuntza bietan egin, edo beste bank euskerazko meza kentzean, borondatezko arazo bat dala erantzuten da, euskera dakienak erdera ere badakialako.

,r

Izatea ta irudia

Nire ustez. mundu ez-eleizkor (eta kasu batzuetan anti-eleiz-kor) onetan, onerako eta txarrerako eleiza askoren ikuspuntuan dago. eta guretariko askorentzat ere erreferentzi bat dala kontutan izanik, Eleizak here izaeraz gain itxura ere jagon egin bear dau, eta gura dauanaren itxura emon.

Eleizak errikoia eta euskalduna izan gura badau, orrela agertu daitel.

Ez litzate gauza barria izango, orain ante ere jakin dau egiten eta.

Nonbaiten idatzia dagoanez "Cesar-en emazteak ondradua izanez gain, ondraduaren itxura emon bear dau".